

Länsstyrelsen Värmland
Naturvårdsenheten

Uppgifter om naturreservatet

Namn: Bryngelsdalen

Kommun: Årjäng

Fastigheter
och fastighetsägare: Töcksmarks - Elofsbyn 1:23
Birger Karlsson Ruth Karlsson Elofsbyn, 670 10 TÖCKSFORS

Töcksmarks - Elofsbyn 1:130
Birger Karlsson Elofsbyn, 670 10 TÖCKSFORS

Töcksmarks -Elofsbyn 1:129
Mikael Eriksson Box 758 Elofsbyn, 670 10 TÖCKSFORS

Läge: Ca 6,5 km VSV Östervallskogs kyrka. Omedelbart NO Björnmossen.

Karta: Topografiska kartbladet 11B SV/SO. Ekonomiska kartbladet 11B 3e.

Areal: 4.5 ha

Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen

Beskrivning av området

Bryngelsdalen ligger inom den vågiga bergkullterrängen (naturgeografisk region 28b). Landskapets topografi karaktäriseras av ett peneplan, som är kraftigt sönderskuret av otaliga sprickdalar. De huvudsakliga riktningarna är nord-syd och nordost-sydväst. Sprickdalarna är smala, ofta med myrdråg, sumpskogar eller småbäckar i dalbottnarna. Rikligt med lodytor förekommer. Berggrunden består av tonaliter och granodioriter, med gångar av pegmatit och granit. Högsta kustlinjen i trakten ligger på ca 190 m 8 h. Området som är aktuellt för reservatsbildning ligger ca 180-190 m ö h.

Reservatsområdet är beläget vid sjön Lisslevattnet, ca 300 meter ost sjöns sydspets, omedelbart nordost Björnmyren. Det är en mindre del av ett stort område med för naturvården värdefulla gammelskogar. Skogarna är sena successionsstadier i ett brandpräglat skogsekosystem och har här endast i begränsad omfattning påverkats av skogsbruk. Skogsbestånden är barrdominerade med ett högt inslag av lövträd, framför allt gammal grov asp. I delar av området finns även relativt rikligt med lågor. Gamla lövbrännor är en i Sverige sällsynt och minskande biotop, och de resterande arealerna har ett stort bevarandevärde ur rikssynpunkt.

I Bryngelsdalen finns vitryggig hackspett, en akut hotad art som är en utmärkt indikator på värdefulla blandskogar med permanent tillgång på döda och döende träd. Samtliga i Sverige förekommande arter av hackspettar har iakttagits i området, och alla utom mindre hackspett har konstaterats häcka där. Områdets kvalitet understryks av förekomsten av lavskrika, en nordlig art med högt ställda krav på skogsmiljö. Tretton rödlistade arter av lavar och vedsvampar har hittats liksom ett stort antal arter, som indikerar lång skoglig kontinuitet. I kryptogamfloran ingår både suboceaniska arter med sydvästlig utbredning och arter med nordlig utbredning.

Ärendets beredning

Området upptäcktes 1989 genom naturskyddsföreningens (SNF) länsinventering av vitryggig hackspett. SNF har vidare agerat inom några fastigheter i området genom att teckna avtal med markägare om att lämna lövträd i samband

med avverkningar. Skogsvårdsstyrelsen och SNF höll ett informationsmöte om vitryggig hackspett, dit berörda markägare var inbjudna.

I januari 1993 fick länsstyrelsen besked om att en avverkning var aktuell, inom några värdefulla miljöer för den vitrygga hackspetten. Vid fältbesiktning konstaterades att området även var en intressant kryptogamlokal. Efter samråd med Naturvårdsverket och information till Hilmerträ AB (rotpostköparen) och markägarna beslutade länsstyrelsen 1993-03-02 att med stöd av 11 § naturvårdslagen förordna om ett interimistisk naturreservat i området. Detta omfattar ca 40 ha gammelskog och myr och har begränsats till samma fastigheter som rotposten. Området utgör en viktig del i ett större skogsområde med höga naturvärden. Lantmäteriet har på uppdrag av länsstyrelsen inlett en värdering av fastigheterna.

Avtal om avverkningsrätt hade tecknats mellan markägarna och Hilmerträ AB redan 1990-03-15. 1990 betalades även köpeskillingen ut till markägarna. Milda vintrar hade tidigare hindrat bolaget från att avverka området. En avverkningsrätt är som regel förverkad om inte köparen utnyttjat den inom 5 år.

Länsstyrelsen avser att snarast bilda ett naturreservat för ett större området runt Bryngelsdalen. Under 1994 har förhandlingar inletts om reservatsbildning på ytterlivare tre fastigheter inom detta område. Efter kompletterande inventeringar under 1995 kommer ett förslag på avgränsning av ett större naturreservat att presenteras.

Något förhandlingsresultat om intrångsersättning för hela det området som är föremål för interimistiska beslut om naturreservat har ännu ej uppnåtts. Beslutet om naturreservat för ett begränsat område vid Björnmyren har föranletts av att rotpostavtalet mellan markägaren och Hilmerträ AB löper ut 1995-03-15.

Områdets betydelse och behov av skydd och vård

I den hårt brukade produktionsskogen har många biotoper minskat kraftigt i omfattning eller helt försvunnit. Sammanhängande skogsområden fragmenteras genom olika ingrepp. Viktiga faktorer för växt- och djurlivet som var vanliga i naturskogen håller på att försvinna. De processer och den dynamik som förr var rådande vid föryngring av skogsekosystemen har varit mer eller mindre satta ur spel det senaste seklet.

Bryngelsdalen är ett av Värmlands få återstående större barrskogsområden som uppkommit naturligt efter brand och där kvarvarande skog endast i begränsad omfattning påverkats av skogsbruk. Här finns en mosaik av olika biotoper och en koncentration av växt- och djurarter med krav på lång kontinuitet av bl a gamla lövträd och död ved. Dessa arter är mycket känsliga för ytterligare reduktion av biotopareal.

Genom att värdefulla biotoper och deras ekologiska struktur bevaras i reservat skapas förutsättningar för att bevara mångfalden av arter och arter med krav som inte tillgodoses i den brukade skogen. Reservaten blir art- och genbanker och kan på lång sikt fungera som spridningscentra för det omgivande skogslandskapet.

Länsstyrelsens beslut

Det beskrivna området som avgränsats på bifogd karta (bilaga 1) bör av skäl som ovan nämnts särskilt skyddas och vårdas på grund av sin betydelse för kännedomen om landets natur och för bevarandet av den biologiska mångfalden (konvention om biologisk mångfald, i kraft 1994 -03 -06) .

Länsstyrelsen förklarar därför med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822 omtryckt 1991:641) området som naturreservat.

Namnet skall vara naturreservatet Bryngelsdalen.

Ändamålet med reservatet

Ändamålet med reservatet är att bevara ett exempel på skogslandskapets mångfald av biotoper, arter och genetiska variation inom arterna genom att bevara en sydlig utlöpare av taigan i form av en lövbränna i sent successionsstadium. Ändamålet är vidare att bibehålla en gynnsam livsmiljö för dels suboceaniska arter med en sydvästlig utbredning, knutna till gamla lövträd och dels nordliga barrskogsarter. Vidare är området en viktig del i ett planerat större skogsreservat.

Området skall i den mån det inte strider mot bevarandeintressena utnyttjas för vetenskapliga studier och naturupplevelser.

Ändamålet skall tills vidare tryggas genom att området undantas från ingrepp, och vegetationen skall huvudsakligen få utvecklas fritt.

Reservatsföreskrifter

För området skall gälla de föreskrifter enligt 8 - 10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen vilka anges nedan.

A. Föreskrifter med stöd av 8 § naturvårdslagen angående markägarens rätt att förfoga över fastigheten inom naturreservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. avverka skog eller vidta annan skogsbruksåtgärd
2. uppföra byggnad
3. bedriva täkt i någon form
4. anordna upplag
5. uppföra radiomast eller antenn, anlägga mark- eller luftledning
6. dika eller på annat sätt förändra vattenförhållandena
7. anlägga väg
8. inplantera för området främmande djur- eller växtart
9. använda kemiska växtnäringsämnen eller bekämpningsmedel
10. framföra motordrivet fordon

Föreskrifterna utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet och som är angivna under B och D nedan

B. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen angående markägarens och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

Markägaren och innehavaren av särskild rätt till marken skall tåla att följande åtgärder vidtages för att tillgodose ändamålet med reservatet, nämligen

1. utmärkning av och upplysning om reservatet

C. Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. skada träd och buskar, inklusive död ved såsom lågor, torrträd och torra grenar
2. plocka eller gräva upp växter, gäller såväl kärlväxter som mossor, lavar och svampar.
3. störa, skada eller döda däggdjur, fåglar, grod- och kräldjur annat än vid tillåten jakt
4. samla evertebrater, t ex insekter, spindlar, landmollusker
5. medföra hund eller katt som inte hålls kopplad annat än hund vid tillåten jakt
6. göra upp eld
7. framföra fordon eller rida
8. skada marktäcket eller ytformer
9. tälta
10. anordna tävlingar
11. utnyttja området för kommersiella ändamål

Organiserat utnyttjande av området (undervisning mm) skall ske i samråd med naturvårdsförvaltaren.

Utan länsstyrerelsens tillstånd är det förbjudet att

12. utföra naturvetenskapliga eller andra undersökningar.

Föreskrifter under C gäller även markägaren och innehavare av särskild rätt.

D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen

Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltningen genom att fastställa nedanstående skötselplan.

1. området ska bevaras i orört och ostört skick.
2. Reservatet skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och enligt naturvårdsverkets anvisningar.
3. Länsstyrelsen skall vara reservatsförvaltare.

Naturvårdsförvaltningen bekostas av staten.

UPPLYSNING HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 3 (form 1)

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Eliasson. Föredragande har varit byrådirektör Rudander. I den slutgiltiga handläggningen har även deltagit naturvårdsdirektör Furuholm samt företrädare för rättsenheten.

Bilagor

1. Beslutskarta 1:10 000
2. Registeruppgifter
3. Hur man överklagar

Sändlista

Birger Karlsson, Elofsbyn, 670 10 TÖCKSFORS (rek+mb)
Ruth Karlsson, Elofsbyn, 670 10 TÖCKSFORS (rek+mb)
Mikael Eriksson, Box 758 Elofsbyn, 670 10 TÖCKSFORS (rek+mb)
Hilmerträ AB, Lässerud, 670 40 Åmotfors (rek+mb)

Kopia till

Statens naturvårdsverk
Boverket
Kommunstyrelsen, Årjäng kommun
Byggnadsnämnden, Årjängs kommun
Miljö- och räddningsnämnden, Årjängs kommun
Vägförvaltningen
Skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län
FBM
LM
PLAN
Naturvårdsregistret
Reservatspännen
ER